

Průmysl

Z vytěžených nerostných surovin vyrábíme výrobky, které potřebujeme ke svému životu. Další suroviny nám poskytuje příroda živá. Abychom si všechny potřebné výrobky nemuseli zhotovovat sami, existuje průmysl. Jeho základem je výroba. Výroba se uskutečňuje v průmyslových závodech, například sklárny vyrobí ze sklářského písku skleničku. Většina výrobků se vyrábí po částech. Tak třeba součástky a díly počítačů se vyrábějí v mnoha průmyslových podnicích umístěných často v různých zemích a v jiném podniku se z nich smontují počítače. Průmyslové závody tedy vyrábějí výrobky, s nimiž přicházíme denně do styku. K výrobě potřebují suroviny, energii, kvalifikované zaměstnance a dopravní prostředky. Suroviny a výrobky je totiž nutno přepravovat z místa na místo, proto budujeme hustou síť pozemních komunikací.

Podle toho, jaké výrobky průmyslové závody vyrábějí, rozeznáváme různá odvětví průmyslu. Ta se člení na další obory, například potravinářství na pekárny, mlékárny, cukrovary a podobně. Česká republika patří po staletí k průmyslově rozvinutým státům. V průmyslových závodech pracuje velké množství obyvatel. Na našem území je zastoupen průmysl stavební (například výroba cementu, vápna, střešní krytiny a cihel), textilní a oděvní (například výroba utěrek, ubrusů, záclon, oblečení), kožedělný (výroba obuvi, bund a kabátů, rukavic, kabelek a tašek), chemický (výroba barev, olejů, benzínu, léků, čistících a mycích prostředků), hutní (různé výrobky ze železa a oceli), strojírenský (různé stroje a jejich součásti, například automobily), keramický (například hrníčky, talíře, umyvadla), sklářský (sklo, skleněné předměty a lahve), dřevozpracující (nábytek, hudební nástroje, stavební materiál, papír) a potravinářský (například pečivo, cukr, mléko a mléčné výrobky).

Chemické závody najdeme ve městech Ústí nad Labem, Litvínov, Kralupy nad Vltavou, Pardubice, Hradec Králové. Kožedělný průmysl je ve městě Zlín. Dřevozpracující podniky najdeme ve městech Šumperk a Volary. Výroba textilu a oděvů je ve městě Prostějov a v okolí Brna. Strojírenský průmysl najdeme ve městech Brno, Šumperk, Jihlava, Hradec Králové, Mladá Boleslav, Liberec, Praha, Plzeň, České Budějovice. Keramiku vyrábějí závody v okolí Karlových Varů, Plzně a Znojma. Hutnictví je rozšířeno na Ostravsku a Plzeňsku. Potravinářský průmysl najdeme na Olomoucku, jižní Moravě, v Polabské nížině, v Praze, na Plzeňsku a Českobudějovicku. Sklářský průmysl je rozšířen na Karlovarsku a v Jablonci nad Nisou. Průmysl paliv a energetiky nalezneme na Ostravsku, v Dukovanech, Temelíně, ve středních Čechách a v Podkrušnohoří.

- 1) Pozorně si přečtete článek o průmyslu v České republice. Barevnými pastelkami si podtrhněte důležité údaje.

2) Z článku si vypíšte jednotlivé druhy průmyslu a přiřpte si k nim místa, na kterých se v České republice nalézají.

3) K některým průmyslovým závodům si vypíšte surovinu a vzniklý výrobek (sklárna – sklářský písek – sklenice). Pracujte stále s úvodním článkem.

- 4) Vyberte si tři libovolné výrobky a запиšte si jejich cestu ke spotřebiteli.
 Například: kráva – mléko – doprava cisternou – mlékárna – doprava
 automobilem – obchod – nakupující

- 5) Vystříhněte si symboly pro jednotlivé průmyslové oblasti a nalepte je na
 správná místa ve slepé mapě. Využívejte příruční mapu České republiky.

textilní a oděvní									
potravinářský									
sklářský a keramický									
dřevozpracující									
kožedělný									
chemický									
strojírenský									
hutnický									
paliva a energetika									

6) Které výrobky se vyrábějí ve vašem kraji? Který průmysl je u vás nejvíce zastoupen?

7) K výrobku запиšte odvětví průmyslu, které jej vyrábí.

